

Coordonatori:

Ioana-Maria Costea

Radu Bufan

Tratat de drept fiscal

Volumul 4. Impozitarea persoanelor fizice

Colectivul de autori:

**Elena-Ilincuța Asimionesei, Radu Bufan, Maria-Miruna Cartas,
Ioana-Maria Costea, Robert Damaschin, Bianca-Maria Despa-Rusu,
Bogdan Florea, Irina Galan, Despina-Martha Ilucă, Maria Laiu-Tincu,
Ioan Lazăr, Ciprian Păun, Elena-Laura Postolache,
Andreea-Iuliana Prisacariu, Bogdan Trofin, Alexandra Vigh**

Editura

Hamangiu

CUPRINS

CAPITOLUL I. DISPOZIȚII GENERALE	1
<i>Secțiunea 1. Aspecte generale privind impozitarea veniturilor persoanei fizice</i>	1
§1. Considerații introductive	1
§2. Scurt istoric al evoluției cotei de impunere	2
<i>Secțiunea a 2-a. Principii de impozitare a veniturilor persoanei fizice. Fundamente teoretice ale principiilor fiscalității</i>	4
§1. Repere din perspectiva doctrinei și jurisprudenței constituționale germane	4
§2. Repere din perspectiva jurisprudenței constituționale române	10
2.1. Universalitatea participării la sarcini fiscale	12
2.2. Distincția între impozit, taxă și contribuție socială	13
2.3. Delimitarea între sarcinile fiscale și așezarea justei impuneri	18
2.4. Echitatea fiscală și egalitatea în drepturi a contribuabililor	20
§3. Remarci concludive comparative	22
<i>Secțiunea a 3-a. Persoanele obligate la plata impozitului pe venit</i>	24
§1. Noțiunea de „contribuabil” în accepțiunea impozitului pe venit	24
§2. Sfera de cuprindere a impozitului	27
2.1. Nediscriminarea pe teme de cetățenie sau naționalitate	31
2.2. Libertățile de circulație. Limitări	33
§3. Contribuabili scutiți de la plata impozitului pe venit	36
<i>Secțiunea a 4-a. Baza impozabilă a impozitului pe venit</i>	42
§1. Categoriile de venituri supuse impozitului pe venit	42
§2. Specificul determinării bazei impozabile	43
§3. Veniturile neimpozabile	44
 CAPITOLUL II. VENITURI DIN ACTIVITĂȚI INDEPENDENTE	 55
<i>Secțiunea 1. Aspecte generice. Terminologie. Istoricul impunerii</i>	55
<i>Secțiunea a 2-a. Caracterizarea impozitului pe venituri din activități independente</i>	58
§1. Subiectul impunerii. O clasificare imposibilă: producție, comerț și prestări de servicii?	58
1.1. Activități de producție, comerț și prestări de servicii vs. fapte de comerț	58
1.2. Conceptul de comerciant – o noțiune desuetă?	60
1.3. Mai putem folosi familia lexicală a noțiunii de comerciant? O interogație legitimă?	62
1.4. Concepte funcționale: afacere, activitate, întreprindere, întreprindere înregistrată la Registrul Comerțului	63

1.5. Opțiunea în spațiul fiscal – optimizare fiscală prin forma de organizare a activității	71
1.6. Alte clasificări și calificări	73
1.7. Testul intrinsec. Delimitarea între activitatea independentă și cea dependentă	77
1.8. Exemple de analiză aplicată	85
1.8.1. Regimul agenților (brokerilor) de asigurări	85
1.8.2. Regimul specialiștilor în IT	90
1.8.3. Veniturile din profesia de avocat	96
1.9. Un alt fel de profesionist – locatorul	102
1.10. Influenceri, telemuncă și alte emergente profesionale	103
1.11. <i>Locum regit</i> – rezidența fiscală	107
§2. Faptul generator. Baza impozabilă. Perioada fiscală	108
2.1. Scurte considerații teoretice	108
2.2. Mic inventar de venit/venituri	110
2.3. Venitul brut – venitul din activități independente în (sub)-sistem real	110
2.4. Masele patrimoniale. Mișcările între mase patrimoniale	113
2.5. Încetarea ori schimbarea modalității de exercitare a activității	119
2.6. Impozitarea vânzării de bunuri imobile de către persoanele fizice din patrimoniul de afecțiune	122
2.7. Transferul intra-patrimonial este sau nu transfer fiscal?	128
§3. Stabilirea venitului net anual din activități independente, determinat în (sub)-sistem real, pe baza datelor din contabilitate	131
3.1. Sisteme de determinare a creanțelor fiscale. Sisteme de colectare	131
3.2. Regimul fiscal al cheltuielilor	135
3.2.1. Cheltuieli. Categorii de cheltuieli	136
3.2.1.1. Sistem declarativ, (sub)-sistem real	136
3.2.1.2. Observații de tehnică normativă	137
3.2.1.3. Ce este o cheltuială?	138
3.2.2. Ce este o cheltuială deductibilă?	140
3.2.2.1. Condiția de fond	141
3.2.2.2. Condiția de formă	145
3.2.3. Ipoteze speciale. Categorii speciale de cheltuieli deductibile	148
3.2.4. Cheltuieli deductibile limitat	164
3.2.5. Cheltuieli nedeductibile	178
3.3. Norme contabile	185
§4. Stabilirea venitului net anual pe baza normelor de venit – (sub)-sistem forfetar	186
4.1. Optimizare prin opțiune	190

4.2. Norma anuală de venit. Ajustări	191
4.3. Dreptul de contra-opțiune	195
4.4. Stabilirea impozitului pentru veniturile din activități independente pentru care venitul net anual se stabilește pe baza normelor de venit	198
§5. Stabilirea impozitului pentru veniturile din activități independente realizate în baza contractelor de activitate sportivă	199
5.1. Activitățile sportive. Scurte considerente	200
5.2. Regimul fiscal	201
§6. Stabilirea impozitului pentru veniturile realizate din prestarea de servicii de cazare	202
<i>Secțiunea a 3-a. Determinarea și colectarea creanței fiscale din impozitul pe venitul din activități independente. Plata</i>	204
<i>Secțiunea a 4-a. Răspunderea penală în cazul infracțiunilor de evaziune fiscală săvârșite în legătură cu impozitul pe venituri din activități independente</i>	204
§1. Sediul materiei	204
§2. Structura infracțiunii	206
2.1. Subiecții infracțiunii	207
2.2. Latura obiectivă	209
2.3. Latura subiectivă	212
2.4. Formele infracțiunii	212
2.5. Sancționarea	214
2.6. Perspectivă comparativă	214
CAPITOLUL III. VENITURI DIN DREPTURI DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ	216
<i>Secțiunea 1. Scurt istoric al formei de impunere</i>	216
<i>Secțiunea a 2-a. Aspecte generale. Noțiuni și delimitări. Creația ca sursă de venit</i>	217
§1. Ce sunt activitățile creative?	217
§2. O definiție legală	219
§3. Ce înseamnă venituri din valorificarea sub orice formă a drepturilor de proprietate intelectuală?	220
3.1. Arta în cheia de lectură a competențelor profesionale – competențe consacrate de COR	220
3.1.1. Angajatorul – persoană de drept public	223
3.1.2. Angajatorul – persoană de drept privat	223
3.2. Arta în cheia de lectură a competențelor profesionale consacrate de CAEN	224
3.2.1. Regimul fiscal în cazul persoanelor juridice	227
3.2.2. Regimul fiscal în cazul persoanelor fizice	227
3.3. Arta în cheia de lectură a drepturilor de autor	227

3.4. Delimitări între forme de realizare a venitului. Independent vs. dependent _____	229
<i>Secțiunea a 3-a. Caracterizarea impozitului pe venituri din drepturi de proprietate intelectuală</i> _____	230
§1. Subiectul impunerii _____	230
§2. Faptul juridic generator al impunerii _____	232
§3. Obiectul impunerii _____	237
3.1. Ipoteze speciale de neaplicare a (sub-)sistemului mixt în cazul reținerii la sursă _____	238
3.2. Determinarea bazei impozabile în cazul autoimpunerii: regula generală a (sub-)sistemului mixt _____	240
3.3. Ipoteze speciale de neaplicare a (sub-)sistemului mixt în cazul autoimpunerii _____	241
3.4. Determinarea bazei impozabile în cazul autoimpunerii: opțiunea pentru (sub-)sistemul real _____	242
§4. Cota de impunere _____	244
§5. Determinarea și colectarea creanței fiscale din impozitul pe venituri din drepturi de proprietate intelectuală. Plata _____	244
<i>Secțiunea a 4-a. Aspecte sistemice. Compatibilitatea cu alte forme de impunere</i> _____	247
§1. Contribuții sociale _____	247
§2. Taxa pe valoare adăugată _____	248
<i>Secțiunea a 5-a. Răspunderea penală în cazul infracțiunilor de evaziune fiscală săvârșite în legătură cu impozitul pe venituri din drepturi de proprietate intelectuală</i> _____	252
§1. Sediul materiei _____	252
§2. Structura infracțiunii _____	252
2.1. Subiecții infracțiunii _____	253
2.2. Latura obiectivă _____	254
2.3. Latura subiectivă _____	256
2.4. Formele infracțiunii _____	256
2.5. Sancționarea _____	257

CAPITOLUL IV. IMPOZITUL PE VENITURILE DIN SALARII ȘI ASIMILATE

SALARIIILOR _____	258
<i>Secțiunea 1. Aspecte introductive</i> _____	258
§1. Scurt istoric al formei de impunere _____	258
§2. Repere jurisprudențiale constituționale _____	260
<i>Secțiunea a 2-a. Caracterizarea impozitului pe venituri din salarii și asimilate salariilor</i> _____	264
§1. Faptul juridic generator al impunerii _____	265
§2. Obiectul impunerii _____	266
2.1. Veniturile din salarii _____	266

2.2. Veniturile asimilate salariilor	272
2.3. Varii ipoteze de venituri asimilate	281
2.4. Venituri neimpozabile	301
2.5. Alte avantaje neimpozabile	331
§3. Determinarea bazei impozabile	339
3.1. Regula generală	339
3.2. Veniturile la funcția de bază	339
3.3. Deducerea personală	343
3.4. Veniturile în afara funcției de bază	356
§4. Cota de impunere	360
§5. Declararea și colectarea creanței din impozitul pe venituri din salarii și asimilate salariilor. Plata	360
<i>Secțiunea a 3-a. Elemente de drept comparat</i>	368
<i>Secțiunea a 4-a. Răspunderea penală în cazul infracțiunilor de evaziune fiscală săvârșite în legătură cu impozitul pe veniturile din salarii și asimilate salariilor</i>	371
§1. Sediul materiei	372
§2. Structura infracțiunii	372
2.1. Subiecții infracțiunii	373
2.2. Latura obiectivă	374
2.3. Latura subiectivă	376
2.4. Formele infracțiunii	376
2.5. Sancționarea	376

CAPITOLUL V. IMPOZITUL PE VENITUL DIN CEDAREA FOLOSINȚEI

BUNURILOR	378
<i>Secțiunea 1. Scurt istoric al formei de impunere</i>	378
<i>Secțiunea a 2-a. Principii și direcții de lucru. Alte aspecte generale</i>	383
<i>Secțiunea a 3-a. Caracterizarea impozitului pe venituri din cedarea folosinței bunurilor</i>	386
§1. Aspecte comune tuturor locațiunilor	386
§2. Particularități ale veniturilor obținute din contracte de locațiune	390
§3. Particularități ale veniturilor obținute din contracte de arendare	393
§4. Faptul juridic generator al impunerii	394
4.1. Faptul juridic generator al impunerii în cazul veniturilor din închirierea pe termen scurt	395
4.2. Faptul juridic generator al impunerii în cazul veniturilor din închirierea a peste 7 camere	395
4.3. Faptul juridic generator al impunerii în cazul veniturilor din arendă	396
§5. Obiectul impunerii	402
5.1. Obiectul impunerii în cazul veniturilor din locațiune	402
5.2. Obiectul impunerii în cazul veniturilor din arendă	406

§6. Cota de impunere și particularități privind determinarea impozitului	410
6.1. Regimul juridic al veniturilor din locațiune (exceptând veniturile obținute din închirierea pe termen scurt)	410
6.2. Nuanțări privind cota de impunere în cazul veniturilor din închirierea pe termen scurt	412
6.3. Nuanțări privind cota de impunere în cazul veniturilor din închirierea în scop turistic (aplicabilă anterior datei de 1 ianuarie 2026)	413
6.4. Nuanțări privind cota de impunere în cazul veniturilor din arendă	415
§7. Determinarea și colectarea creanței fiscale din impozitul pe venituri din cedarea folosinței bunurilor. Plata	416
7.1. Declararea, colectarea și plata impozitului în cazul veniturilor din închiriere	416
7.2. Declararea, colectarea și plata impozitului în cazul veniturilor din arendare	422
<i>Secțiunea a 4-a. Aspecte sistemice. Compatibilitatea cu alte forme de impunere</i>	424
§1. Stabilirea contribuției de asigurări de sănătate	424
§2. Compatibilitatea cu taxa pe valoare adăugată	427
<i>Secțiunea a 5-a. Elemente de drept comparat</i>	430
<i>Secțiunea a 6-a. Răspunderea penală în cazul infracțiunilor de evaziune fiscală săvârșite în legătură cu impozitul pe venituri din cedarea folosinței bunurilor</i>	432
§1. Sediul materiei	433
§2. Structura infracțiunii	434
2.1. Subiecții infracțiunii	435
2.2. Latura obiectivă	437
2.3. Latura subiectivă	441
2.4. Formele infracțiunii	442
2.5. Sancționarea	443
CAPITOLUL VI. VENITURI DIN INVESTIȚII	446
<i>Secțiunea 1. Considerații introductive</i>	446
<i>Secțiunea a 2-a. Caracterizarea impozitului pe venituri din investiții</i>	448
§1. Sfera de cuprindere a impozitului	448
§2. Faptul juridic generator al impunerii. Obiectul impunerii	449
2.1. Venituri din dobânzi	454
2.1.1. Dobânzi aferente depozitelor bancare și conturilor curente	455
2.1.2. Dobânzi aferente împrumuturilor între persoane fizice	456

2.2. Venituri din dividende	456
2.2.1. Evoluția regimului fiscal al dividendelor în România	457
2.2.2. Regimul fiscal aplicabil dividendelor începând cu 1 ianuarie 2026	459
2.2.3. Observații punctuale	461
2.3. Câștiguri din transferul titlurilor de valoare	463
2.3.1. Aspecte generice	463
2.3.2. Operațiuni specifice cu valori mobiliare	466
2.3.3. Metodologia de calcul	467
2.3.4. Regimuri speciale: deținerea de acțiuni în cadrul programelor pentru salariați, vânzări în lipsă și împrumut de valori mobiliare	468
2.4. Venituri din lichidarea persoanei juridice	471
2.5. Câștiguri din instrumente financiare derivate	472
2.6. Excepții de la impozitare și regimuri preferențiale	474
§3. Cota de impunere	477
§4. Determinarea și colectarea creanței fiscale din impozitul pe venituri din investiții	479
4.1. Sistem declarativ. Impozit cu caracter final	479
4.2. Sistem declarativ. Reținerea la sursă	479
4.2.1. Obligațiile instituțiilor de credit	482
4.2.2. Obligațiile intermediarilor pieței de capital	483
4.3. Sistem declarativ. Auto-impunere	485
<i>Secțiunea a 3-a. Aspecte conexe și de drept comparat în cazul impozitului pe dividende/impozitului pe venituri din dividende</i>	487
§1. Compatibilitatea cu alte forme de impunere în cazul impozitului pe dividende	487
§2. Regimul fiscal al dividendelor în alte state membre ale Uniunii Europene	490
§3. Directiva UE 2011/96/UE (Directiva „mamă-fiică”) și implementarea sa în legislația română	492
§4. Dimensiunea transfrontalieră. Regimul fiscal al investițiilor internaționale	495
<i>Secțiunea a 4-a. Perspective evolutive</i>	497
<i>Secțiunea a 5-a. Răspunderea penală în cazul infracțiunilor de evaziune fiscală săvârșite în legătură cu impozitul pe venituri din investiții</i>	500
§1. Sediul materiei	500
§2. Structura infracțiunii	501
2.1. Subiecții infracțiunii	502
2.2. Latura obiectivă	503
2.3. Latura subiectivă	505
2.4. Formele infracțiunii	506
2.5. Sancționarea	506

CAPITOLUL VII. VENITURI DIN PENSII	507
<i>Secțiunea 1. Scurt istoric al formei de impunere</i>	507
<i>Secțiunea a 2-a. Aspecte generice. Noțiuni și delimitări</i>	512
<i>Secțiunea a 3-a. Caracterizarea impozitului pe venituri din pensii</i>	514
§1. Subiectul impunerii	514
§2. Faptul juridic generator al impunerii	519
§3. Obiectul impunerii	520
§4. Cota de impunere	524
§5. Determinarea și colectarea creanței fiscale din impozitul pe venituri din pensii. Plata	524
<i>Secțiunea a 4-a. Probleme speciale privind impozitul pe veniturile din pensii</i>	526
§1. Pensiile de serviciu	526
§2. Un experiment normativ – impunerea progresivă a pensiilor de serviciu	535
<i>Secțiunea a 5-a. Răspunderea penală în cazul infracțiunilor de evaziune fiscală săvârșite în legătură cu impozitul pe venituri din pensii</i>	538
 CAPITOLUL VIII. VENITURI DIN ACTIVITĂȚI AGRICOLE, SILVICULTURĂ ȘI PISCICULTURĂ	 540
<i>Secțiunea 1. Aspecte generale. Noțiuni și delimitări</i>	540
<i>Secțiunea a 2-a. Scurt istoric al formei de impunere</i>	547
<i>Secțiunea a 3-a. Principii și direcții de lucru. Aspecte de drept comparat</i>	548
<i>Secțiunea a 4-a. Caracterizarea impozitului pe venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură</i>	552
§1. Subiectul impunerii	552
§2. Faptul juridic generator al impunerii	557
§3. Obiectul impunerii	562
§4. Cota de impunere	567
§5. Determinarea și colectarea creanței fiscale din impozitul pe venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură. Plata	568
<i>Secțiunea a 5-a. Aspecte sistemice</i>	571
§1. Compatibilitatea cu alte forme de impunere	571
§2. Strategii de optimizare fiscală	573
<i>Secțiunea a 6-a. Răspunderea penală în cazul infracțiunilor de evaziune fiscală săvârșite în legătură cu impozitul pe venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură</i>	573
§1. Sediul materiei	573
§2. Structura infracțiunii	574
2.1. Subiecții infracțiunii	575
2.2. Latura obiectivă	576
2.3. Latura subiectivă	577

2.4. Formele infracțiunii	579
2.5. Sancționarea	580
CAPITOLUL IX. VENITURI DIN PREMII ȘI DIN JOCURI DE NOROC	581
<i>Secțiunea 1. Scurt istoric al formei de impunere</i>	581
<i>Secțiunea a 2-a. Principii dominante</i>	583
<i>Secțiunea a 3-a. Caracterizarea impozitului pe venituri din premii și jocuri de noroc</i>	584
§1. Subiectul impunerii	584
§2. Faptul juridic generator al impunerii	586
§3. Obiectul impunerii	595
§4. Cota de impunere	598
§5. Determinarea și colectarea creanței fiscale din impozitul pe venituri din premii și jocuri de noroc. Plata	599
<i>Secțiunea a 4-a. Aspecte sistemice – compatibilitatea cu alte forme de impunere</i>	602
<i>Secțiunea a 5-a. Răspunderea penală în cazul infracțiunilor de evaziune fiscală săvârșite în legătură cu impozitul pe veniturile din premii și jocuri de noroc</i>	604
§1. Sediul materiei	604
§2. Structura infracțiunii	605
2.1. Subiecții infracțiunii	606
2.2. Latura obiectivă	607
2.3. Latura subiectivă	608
2.4. Formele infracțiunii	609
2.5. Sancționarea	610
CAPITOLUL X. VENITURI DIN TRANSFERUL PROPRIETĂȚILOR IMOBILIARE DIN PATRIMONIUL PERSONAL	611
<i>Secțiunea 1. Scurt istoric al formei de impunere</i>	612
<i>Secțiunea a 2-a. Aspecte generale. Considerații de drept comparat</i>	613
<i>Secțiunea a 3-a. Noțiuni și delimitări</i>	615
<i>Secțiunea a 4-a. Caracterizarea impozitului pe venituri din transferul proprietăților imobiliare din patrimoniul personal</i>	617
§1. Subiectul impunerii	617
§2. Faptul juridic generator al impunerii	618
2.1. Transferuri impozabile	618
2.2. Tranzacțiile exceptate de la impozitare	622
§3. Obiectul impunerii	627
§4. Cota de impunere	629

§5. Determinarea și colectarea creanței fiscale din impozitul pe venituri din transferul dreptului de proprietate imobiliară din patrimoniul personal. Plata _____	632
5.1. Procedura notarială _____	634
5.2. Procedura în cazul transferurilor efectuate prin hotărâre judecătorească _____	635
5.3. Alte proceduri – executare silită _____	637
5.4. Procedura în cazul transferului dezmembrămintelor dreptului de proprietate sub condiție suspensivă _____	639
5.5. Distribuirea impozitului către destinația bugetară _____	640
5.6. Soarta ulterioară a transferului. Restituirea impozitului _____	640
<i>Secțiunea a 5-a. Aspecte sistemice</i> _____	642
§1. Delimitarea față de veniturile din cedarea folosinței bunurilor _____	642
§2. Delimitare față de veniturile din activități independente _____	643
§3. Compatibilitatea cu regimul taxei pe valoare adăugată _____	645
<i>Secțiunea a 6-a. Răspunderea penală în cazul infracțiunilor de evaziune fiscală săvârșite în legătură cu impozitul pe venituri din transferul proprietății imobiliare din patrimoniul personal</i> _____	647
§1. Sediul materiei _____	647
§2. Structura infracțiunii _____	648
2.1. Subiecții infracțiunii _____	649
2.2. Latura obiectivă _____	650
2.3. Latura subiectivă _____	653
2.4. Formele infracțiunii _____	653
2.5. Sancționarea _____	654
CAPITOLUL XI. VENITURI DIN ALTE SURSE _____	655
<i>Secțiunea 1. Aspecte preliminare</i> _____	655
<i>Secțiunea a 2-a. Noțiuni și delimitări: sursa, venitul și categoria de venit în dreptul fiscal român</i> _____	656
<i>Secțiunea a 3-a. Caracterizarea impozitului prevăzut de art. 114 C. fisc.</i> _____	661
§1. Faptul juridic generator al impunerii _____	663
1.1. Delimitări negative _____	663
1.2. Veniturile din activități fără caracter de continuitate _____	666
1.3. Distribuirea de titluri de participare, bunuri sau servicii unui participant la persoana juridică _____	669
1.4. Venituri din transferul de monedă virtuală _____	670
1.5. Alte venituri _____	673
§2. Determinarea și colectarea creanței fiscale. Plata _____	674
2.1. Reținerea la sursă _____	677
2.2. Auto-impunerea _____	679
<i>Secțiunea a 4-a. Caracterizarea impozitului prevăzut de art. 117 C. fisc.</i> _____	681
§1. Obiectul impunerii _____	681

§2. Determinarea și colectarea creanței fiscale. Plata	682
§3. Particularități privind cota de impunere	685
<i>Secțiunea a 5-a. Răspunderea penală în cazul infracțiunilor de evaziune fiscală săvârșite în legătură cu impozitul pe venitul din alte surse</i>	686
CAPITOLUL XII. VENITUL NET ANUAL IMPOZABIL	691
<i>Secțiunea 1. Noțiuni și delimitări conceptuale</i>	691
<i>Secțiunea a 2-a. Stabilirea venitului anual impozabil</i>	694
§1. Aspecte generale	695
§2. Rezultatul fiscal. Pierderea fiscală	697
<i>Secțiunea a 3-a. Câștigul net anual impozabil</i>	697
<i>Secțiunea a 4-a. Bonificațiile pentru plata impozitului pe venit anual</i>	699
<i>Secțiunea a 5-a. Declarația unică</i>	701
<i>Secțiunea a 6-a. Determinarea impozitului anual datorat. Plata</i>	705
<i>Secțiunea a 7-a. Dreptul de a dispune asupra destinației unei sume din impozit</i>	707
<i>Secțiunea a 8-a. Răspunderea penală în cazul infracțiunilor de evaziune fiscală ori infracțiunilor asimilate săvârșite în legătură cu impozitul pe venit</i>	709
§1. Sediul materiei	709
§2. Aplicabilitate în ipoteza impozitului pe venit	709
2.1. Infracțiunile asimilate infracțiunilor de evaziune fiscală	709
2.2. Infracțiuni de evaziune fiscală	710
§3. Observație sistemică	722
CAPITOLUL XIII. PROPRIETATEA COMUNĂ ȘI ASOCIAȚIILE FĂRĂ PERSONALITATE JURIDICĂ	724
<i>Secțiunea 1. Proprietatea comună</i>	724
§1. Sediul materiei	724
§2. Veniturile generate de drepturi deținute în comun	724
§3. Regimul fiscal, regimul contabil și de stabilire a bazei impozabile	726
§4. Declararea și colectarea creanței fiscale	727
<i>Secțiunea a 2-a. Asociațiile fără personalitate juridică</i>	728
§1. Sediul materiei	728
§2. Asociația (<i>sic!</i>)/Asocierea fără personalitate juridică	728
§3. Regimul fiscal, regimul contabil și de stabilire a bazei impozabile	736
§4. Determinarea și colectarea creanței fiscale. Plata	739
CAPITOLUL XIV. ASPECTE FISCALE INTERNAȚIONALE	741
<i>Secțiunea 1. Ipoteze de lucru. Scurt inventar terminologic</i>	741
<i>Secțiunea a 2-a. Venituri relevante în lumina art. 2 din Convenția Model OCDE 2017</i>	743
<i>Secțiunea a 3-a. Ipoteza activităților independente – sediul permanent</i>	744

<i>Secțiunea a 4-a. Activitățile independente și libertatea de circulație a persoanei în spațiul Uniunii Europene sau Spațiul Economic European</i>	746
<i>Secțiunea a 5-a. Ipoteza activităților dependente</i>	748
<i>Secțiunea a 6-a. Activitățile dependente și libertatea de circulație a persoanei în spațiul Uniunii Europene sau Spațiul Economic European</i>	751
<i>Secțiunea a 7-a. Alte venituri ale persoanelor fizice nerezidente</i>	752
<i>Secțiunea a 8-a. Venituri obținute din străinătate de rezidenți ai României</i>	753
<i>Secțiunea a 9-a. Evitarea dublei impuneri prin metoda creditului fiscal sau metoda scutirii</i>	755
CAPITOLUL XV. OBLIGAȚII DECLARATIVE ALE PLĂTITORILOR DE VENITURI CU REȚINERE LA SURSĂ	760
<i>Secțiunea 1. Mecanismul reținerii la sursă. Plătitorul</i>	761
<i>Secțiunea a 2-a. Obligații specifice ale plătitorului de venit</i>	766
<i>Secțiunea a 3-a. Angajarea răspunderii solidare</i>	773
<i>Secțiunea a 4-a. Dreptul la restituire al plătitorului în temeiul plății nedatorate</i>	775
<i>Secțiunea a 5-a. Răspunderea penală a plătitorilor de venituri cu reținere la sursă</i>	776
§1. Sediul materiei	776
§2. Structura infracțiunii	778
2.1. Subiecții infracțiunii	780
2.2. Latura obiectivă	785
2.3. Latura subiectivă	788
2.4. Formele infracțiunii	788
2.5. Sancționarea	790
2.6. Acțiunea civilă	791
BIBLIOGRAFIE	793
INDEX	803